

**ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ДЕНСАУЛЫҚ
САҚТАУ МИНИСТРЛІГІ**

ТЕХНИКАЛЫҚ ЖӘНЕ КӘСІПТІК БІЛІМ БЕРУ

ҮЛГІЛІК ОҚУ БАҒДАРЛАМАСЫ

**ТІСТЕР МЕН ЖАҚСҮЙЕКТЕР
РЕНТГЕНОГРАФИЯСЫ**

0304000 - «СТОМАТОЛОГИЯ» мамандығы

0304023 - «Дантист» біліктілігі

Сағат көлемі – 20

Астана 2010

Автор:

Г.Ә. Балмағанбетова – «Қарағанды мемлекеттік медицина университеті» РМК қарамағындағы медицина колледжінің арнайы пәндер оқытушысы.

Сарапшылар:

1. Косиева А.А. – «Қазіргі технологиялар медициналық орталығы» ЖШС директоры, дәрігер-стоматолог;
2. Садықов А.К. – «Садық АК» ЖШС директоры, дәрігер-стоматолог.

1 Медицина білімі мен ғылымының инновациялық технологиялар республикалық орталығы мен «Қарағанды мемлекеттік медицина университеті» РМК қарамағындағы медицина колледжі ӘЗІРЛЕГЕН ЖӘНЕ ҰСЫНҒАН.

2 Алғаш рет ЕНГІЗІЛГЕН.

3 ҮЛГІЛІК ОҚУ БАҒДАРЛАМАСЫ 0307000 - «Ортопедиялық стоматология» мамандығы 0307023 - «Дантист» біліктілігі бойынша 2010 жылғы Мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандартына сәйкес әзірленген.

4 ҮЛГІЛІК ОҚУ БАҒДАРЛАМАСЫ Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2010 жылғы 5 тамызындағы № 604 бұйрығымен бекітілген

6 Литература и средства обучения**6.1 Основная литература:**

1. Рентгенография зубов и челюстей. Воробьев Ю.И. – М., 1989.
2. Терапевтическая стоматология: руководство к практическим занятиям. Максимовский Ю.М. – М., 2010. – 288 с.

6.2 Дополнительная:

1. Диагностика, лечение и профилактика стоматологических заболеваний. Яковлева В.И., Трофимова Е.К., Давидович Т.П., Просверьяк Г.П. – Минск, 1995.
2. Ортопедическая стоматология: учебник. В.Н. Копейкин. М., 2001.
3. Терапевтическая стоматология: практикум. Т.Л. Усевич. – Ростов-на-Дону, Феникс, 2005.
4. Черепно-лицевая хирургия в формате 3D: атлас рентгенограмм. Бельченко В.А., Притыко А.Г., Климчук А.В., Филиппов В.В. – М., 2010. – 224 с.

6.3 Средства обучения:

- дидактические и наглядные пособия;
- тесты на бумажном и электронном носителе;
- учебно-методические пособия на бумажном и электронном носителе;
- диапозитивы, учебные фильмы;
- комплект тематических плакатов;
- ТСО.

Практическое занятие:

Определение основных рентгенологических симптомов одонтогенных и неодонтогенных опухолей челюстей и злокачественных опухолей.

Тема 7 Рентгенологическая картина травматологических повреждений зубов, челюстей и их осложнения

Рентгенологическая картина повреждений зубов, переломов челюстей. Типичные места переломов челюстей. Осложнения травматических повреждений.

Практическое занятие:

Определение основных рентгенологических симптомов в диагностике травматических повреждений зубов, челюстей и их осложнений.

Тема 8 Основы лучевой терапии воспалительных и опухолевых заболеваний челюстно-лицевой области

Основы биологического действия ионизирующего излучения. Принципы лучевой терапии воспалительных и опухолевых заболеваний.

Практическое занятие:

Определение основных рентгенологических симптомов в диагностике воспалительных и опухолевых заболеваний ЧЛЮ.

4 Требования к условиям организации и реализации образовательного процесса

Выбор образовательных технологий должен быть обусловлен спецификой содержания предмета «Рентгенография зубов и челюстей», направлен на формирование у обучающихся знаний, умений и навыков в рентгенодиагностике различных заболеваний зубов и челюстей, а также для анализа их течения в динамике и оценки эффективности проводимых лечебных мероприятий (см. ГОСО, образовательную программу).

При проведении практических занятий предусматривается деление групп на подгруппы численностью обучающихся не более 8 человек.

При обучении рекомендуется использование современной учебно-методической литературы, новых учебных и справочных пособий, электронных учебников, мультимедийных обучающих программ.

5 Контроль планируемого результата обучения

Форма контроля знаний включает исходный, текущий, итоговый контроль. Для проверки уровня усвоения обучающимися содержания программного материала используются современные средства и методы контроля: тестовые задания, письменный и устный опрос, ситуационные задачи и др. Предусмотрено право выбора на формы проведения контроля. Итоговой формой контроля по данной дисциплине является зачет.

МАЗМҰНЫ

1. Түсініктеме жазба	6
2. Пәнді оқытудың жоспарланған нәтижелері	7
3. Пәннің тақырыптық жоспары және мазмұны	10
4. Білім беру үдерісін ұйымдастыруға және жүзеге асыруға қойылатын талаптар	12
5. Оқытудың жоспарланған нәтижесін бақылау	13
6. Әдебиеттер және оқу құралдары	14

Осы үлігілік оқу бағдарламасын Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрлігінің рұқсатынсыз көбейтуге және таратуға болмайды.

1 Түсіндірме жазба

Осы үлгілік оқу бағдарламасы 0304000 - «Стоматология» мамандығы, 0304023 - «Дантист» біліктілігі бойынша Қазақстан Республикасының 2010 жылғы Мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандартына (бұдан әрі - МЖМБС) сәйкес әзірленді.

«Тістер мен жақсүйектер рентгенографиясы» пәнін оқып-үйрену болашақ маманның кәсіптік құзыреттілігін қалыптастырудың ажырамас бөлігі болып табылады.

Оқу уақытының жалпы көлемі - 20 сағат, оның ішінде:

- теориялық сабақтар - 8 сағат;
- практикалық сабақтар - 12 сағат.

0304000 - «Стоматология» мамандығы бойынша МЖМБС – на сәйкес осы үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру кезінде сынақ өткізу қарастырылған. Сынақ практикалық сабақтарға берілген уақыт есебінен жүргізіледі.

Тараулар мен тақырыптар тізбесі оқып-үйрену үшін қажетті болып табылады және қысқарту тарапынан өзгертулер енгізілмейді, тарауларды (тақырыптарды) тереңдету (немесе) кеңейту тарапынан өзгертулер енгізілуі мүмкін.

Тарауларды оқып-үйренуге бөлінген оқу уақытының көлемі тек ұсыныс ретінде ғана, мазмұнын сақтай отырып өзгертулер енгізілуі мүмкін.

Білім алушыларда базалық, кәсіптік және арнайы құзыреттіліктерді қалыптастыруға байланысты МЖМБС–на сәйкес модульді оқыту құрылымы енгізілді. Білім беру ұйымының оқу жұмыс бағдарламаларын жасау кезінде үлгілік оқу жоспарында бөлінген оқу уақытының көлемін, циклге берілген (ҚР МЖБС 4.05.148-2010 «Орта білім. Техникалық және кәсіптік білім беру. Негізгі ережелер) оқу уақытының көлемін сақтай отырып, 15-25%-ға өзгертуге құқық береді.

Үлгілік оқу бағдарламасы «Анатомия», «Физика», «Медициналық биофизика», «Латын тілі», «Фармакология» пәндер бойынша білім алушылардың біліміне, іскерліктеріне және дағдыларына негізделген.

Бағдарлама келесі клиникалық пәндермен интеграцияны қарастырады: «Тіс және ауыз қуысы ауруларының алдын алу және оларды емдеу», «тістер хирургиясы және жақ-бет травматологиясы», «жалпы патология мен тістер патологиясы негіздері». Үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру кезінде дидактикалық материалдар мен көрнекі құралдарды, кестелерді, диапозитивтерді, оқу және оқу-әдістемелік құралдарды қолдану қарастырылады.

Бағдарламада тіс және ауыз қуысы ауруларын, жақ-бет аумағының ісік үдерістерін және жаракаттық зақымдануды диагностикалау әдістеріне аса көңіл бөлінеді. Рентгенодиагностика аталған ауруларды диагностикалауда ғана емес, олардың ағымын талдауда және емдік шараларды жүргізу тиімділігін бағалауда маңызы зор. Білім алушылар теориялық сабақтарда рентгенологиялық зерттеу, рентген аппараттары туралы негізгі түсініктерді қарастырады. Білім алушылар практикалық сабақтарда рентгенограмманы оқуды, рентген түсірілімдер бойынша стоматологиялық диагнозды дұрыс қоя білуді үйренеді. Оқу үдерісін оптимизациялау (оңтайландыру) үшін сабақтарды колледждің тек ғана кабинеттері мен зертханаларында өтіп қоймай, міндетті түрде

Тема 1 Основные и специальные методы рентгенологического исследования. Техника рентгенографии

Устройство рентген кабинета. Рентгенодиагностические аппараты. Методы рентгенографии. Правила техники безопасности. Дозиметрия. Принцип работы рентгенологических аппаратов.

Практическое занятие:

Соблюдение техники безопасности. Выбор метода рентгенографии.

Тема 2 Рентгеноанатомия зубов и челюстей в норме

Рентгенологические особенности строения зубов и челюстей. Рентгеноанатомическая картина зубов и окружающих тканей в норме.

Практическое занятие:

Расшифровка рентгенограммы. Определение по снимку состояния зубов и окружающих тканей.

Тема 3 Рентгеносемиотика заболеваний зубов

Основные рентгенологические симптомы стоматологических заболеваний.

Практическое занятие:

Определение на снимке разрежения остеопороза, секвестра, деструкции, остеосклероза. Расшифровка рентгенограммы. Определение на снимке пломбы, искусственной коронки и т.д.

Тема 4 Рентгенодиагностика заболеваний зубов и челюстей (кариес, периодонтит, пародонтит)

Основные рентгенологические симптомы кариеса, периодонтита, пародонтита.

Практическое занятие:

Определение основных рентгенологических симптомов в диагностике кариеса, периодонтита, пародонтита.

Тема 5 Рентгенодиагностика кист и воспалительных заболеваний челюстей, заболеваний височно-нижнечелюстного сустава, слюннокаменной болезни

Рентгенологическая картина радикулярной и фолликулярной кист, гайморита, остеомиелита. Диагностика артрита, артроза ВНЧС, слюннокаменной болезни.

Практическое занятие:

Определение основных рентгенологических симптомов радикулярной и фолликулярной кист, гайморита, остеомиелита, артрита, артроза височно-нижнечелюстного сустава, слюннокаменной болезни.

Тема 6 Рентгенодиагностика одонтогенных и неодонтогенных опухолей челюстей

Рентгенологическая картина одонтогенных и неодонтогенных опухолей челюстей, злокачественных, доброкачественных опухолей.

3 Тематический план и содержание дисциплины

3.1 Тематический план дисциплины

№ п/п	Количество учебного времени при очной форме обучения (час).			
	Наименование разделов и тем	Уровень специалиста среднего звена		
		всего	теоретия	практика
1	2	3	4	5
1	Основные и специальные методы рентгенологического исследования. Техника рентгенографии	4	2	2
2	Рентгеноанатомия зубов и челюстей в норме			
3	Рентгеносемиотика заболеваний зубов	4	2	2
4	Рентгенодиагностика заболеваний зубов и челюстей (кариес, периодонтит, пародонтоз)			
5	Рентгенодиагностика кист и воспалительных заболеваний челюстей (остеомиелит, гайморит), заболеваний височно-нижнечелюстного сустава, слоннокаменной болезни	4	2	2
6	Рентгенодиагностика одонтогенных и неодонтогенных опухолей челюстей	4	2	2
7	Рентгенологическая картина травматологических повреждений зубов, челюстей и их осложнения	2		2
8	Основы лучевой терапии воспалительных и опухолевых заболеваний челюстно-лицевой области	2		2
	Всего:	20	8	12

3.1* Тематический план программ модульного обучения для специалистов среднего звена

Примечание: смотрите образовательную учебную программу.

3.2 Содержание типовой учебной программы дисциплины

Введение

Изучение дантистами дисциплины «Рентгенография зубов и челюстей» является неотъемлемой частью формирования профессиональной компетентности будущего специалиста. В типовой учебной программе уделяется особое внимание методам рентгенодиагностики заболеваний зубов и полости рта, опухолевых процессов и травматических повреждений челюстно-лицевой области.

рентген түсірілімдері бар медициналық стоматологиялық ұйымдардың рентген кабинеттерінде өткізу қажет.

Сабақты өткізу түрлері:

- сабақ оқу орындарының кестелері бойынша өткізіледі (теориялық, практикалық және жеке, білім алушылардың сабақтан тыс уақыттағы өзіндік жұмысы). Оқу үдерісінің әртүрлі формаларын (іскер ойындар, сабақ – конференция, клиникалық жағдайларды үлгілеу сабағы және т.б.) қолдана отырып сабақ өткізуді қарастырады.

2 Пәнді оқытудың жоспарланған нәтижелері

Білім беру бағдарламасында және стандартта жоспарланған оқыту нәтижелері	Үлгілік оқу бағдарламасында жоспарланған нәтижелер
<p>Білім алушылар</p> <p>Базалық:</p> <p>БҚ 1. Жұмыс орнын ұйымдастыруда;</p> <p>БҚ 2. Техникалық қауіпсіздік ережелерін сақтауда;</p> <p>БҚ 3. «Медициналық қызметкер» және «науқас» арасындағы өзара қарым – қатынасты қалыптастырудың негізгі модульдерін пайдалануда;</p> <p>БҚ 4. Ауруды алдын ала ескертуге, денсаулықты күшейтуге және салауатты өмір салтын қалыптастыруға бағытталған гигиеналық шараларды білу;</p> <p>БҚ 5. Қазақстан Республикасында стоматологиялық қызмет құрылымын білуде;</p> <p>БҚ 6. Организмнің құрылымы мен функцияларын, бас пен мойынның топографиясын білуде;</p> <p>БҚ 7. Тіс-жақ жүйесінің анатомия-физиологиялық және жасқа байланысты ерекшеліктерін білуде;</p> <p>БҚ 8. Тістің қатты тіндерінің, тіс ұлпасының, пародонт пен ауыз қуысы сілемей қабықшасының, бет-жақ аумағының қабыну аурулары мен жарақаттарының, сілекей бездерінің және самай-төменгі жақсүйек буыны ауруларының этиологиясын білуде;</p> <p>БҚ 9. Рентген аппараттары құрылғыларын және олармен жұмыс істеу принциптерін білуде;</p>	<p>Пәнді оқып білудің нәтижесінде білім алушы:</p> <ul style="list-style-type: none"> - медициналық этика және деонтология негіздерін; - өз құзыреттілігі шеңберінде манипуляциялардың, іс-шаралардың мақсаттары мен алгоритмін; - жаңа экономикалық жағдайдағы медициналық мекемелер жұмысын ұйымдастыруды; - заман талабына сай ақпараттық технологиялар негізін білуді (компьютерді, оқыту және басқарудың автоматтандырылған жүйелерін т.б.); - жиі кездесетін стоматологиялық аурулардың негізгі белгілерін; - стоматологиялық жәрдем көрсету ісінің ұйымдастырылу жүйесі туралы; - жүрек-өкпе реанимациясы шараларын көрсету туралы; - пациенттермен және қызметкерлермен қарым-қатынас орнату дағдыларын білуі тиіс. - рентгенкабинеттің құжаттамаларын толтыруды; - рентгенограмманы оқи білуді; - рентгенаппаратуралармен жұмыс істей білуді;

<p>БҚ 10. Рентгенологиялық зерттеудің негізгі және арнайы әдістерін білуде;</p> <p>БҚ 11. Тістердің және қоршаған тіндердің қалыпты жағдайдағы рентгенанатомиясын білуде;</p> <p>БҚ 12. Жаксүйектер мен тістердің аурулары кезіндегі рентгенсуреттерді білуді;</p> <p>БҚ 13. ЖБА іріңді аурулары мен ісіктерін сәулемен емдеу принциптерін және иондық сәулелердің биологиялық әсерлерінің негіздерін білуде.</p> <p>Кәсіптік:</p> <p>КҚ 1. Жаңа экономикалық жағдайда медициналық ұйымдардың жұмысын ұйымдастыра білуде;</p> <p>КҚ 2. Қазіргі уақыттағы ақпараттық технологиялар (компьютерлік білім, оқыту мен басқарудың автоматтандырылған жүйесі және т.б.) негізін білуде;</p> <p>КҚ 3. Рентген суреттері бойынша стоматологиялық диагноз қоя білуде;</p> <p>КҚ 4. Рентген аппаратурасымен жұмыс жасай білуде;</p> <p>КҚ 5. Күнделікті өмірде, кәсіптік қызметінде алған білімдерін қолдана отырып шиеленістерді шеше білуде, этика-деонтологиялық принциптер негізінде пациенттермен, олардың туған-туыстарымен, әріптестермен қарым-қатынас қалыптастыру дағдыларын меңгеруде;</p> <p>КҚ 6. Әртүрлі шұғыл жағдайлар кезінде медициналық алғашқы жәрдем көрсете білуде, жүрек-өкпе реанимациясы әдістерін меңгере білуде;</p> <p>КҚ 7. Салауатты өмір салтын насихаттай білуде, өмірдегі физикалық жетілдіру шеберлігі мен дағдыларын пайдалана білуде, денсаулық деңгейіне баға беруде, денсаулықты жақсарту бағдарламасын құрастыру, зиянды әдеттермен күресу және алдын алу бойынша шаралар жүргізе білуде;</p>	<p>- тісжегің, периодонтитті, пародонтозды диагностикалаудағы негізгі рентгенологиялық симптомдарды анықтай білуді;</p> <p>- радикулярлы және фолликулярлы кисталарды, гайморитті, остеомиелитті диагностикалаудағы негізгі рентгенологиялық симптомдарды анықтай білуді;</p> <p>- самай-төменгі жақсүйек буынының артритін, артрозын, сілекейбез-тас ауруын диагностикалаудағы негізгі рентгенологиялық симптомдарды анықтай білуді;</p> <p>- жаксүйектердің одонтогенді және одонтогенді емес ісіктерін, қатерлі ісіктерін диагностикалаудағы негізгі рентгенологиялық симптомдарды анықтай білуді;</p> <p>- тістердің, жаксүйектердің, жарақаттан зақымдануын және олардың асқинуларының диагностикалаудағы негізгі рентгенологиялық симптомдарды анықтай білуді үйреніп алуы қажет.</p> <p>- этика мен деонтология мәселелерінде;</p> <p>- есепке алу-есеп беру медициналық құжаттамаларын жүргізуде;</p> <p>- диагностикалық және емдік шараларды ұйымдастыруда;</p> <p>- жақ-бет аумағының патологиялық үдерістері кезінде стоматологиялық жәрдем көрсетуді ұйымдастыра білуде;</p> <p>- салауатты өмір салты қағидаларын насихаттауда;</p> <p>- қала және ауыл халқына медициналық жәрдем көрсетуді ұйымдастыруда құзырлы болуы қажет.</p>
---	---

<p>ПК 8. Быть компетентным в области международных стандартов качества оказания медицинской помощи.</p> <p>Специальными:</p> <p>СК 1. Знать нормативные документы, определяющие основные задачи, функции, условия и порядок профессиональной деятельности специалиста;</p> <p>СК 2. Уметь выполнять реанимационные, реабилитационные, лечебно - оздоровительные, санитарно-гигиенические, санитарно-просветительные мероприятия в соответствии со своей профессиональной компетенцией;</p> <p>СК 3. Знать методы эффективной коммуникации в организации, вопросы психологии для управления конфликтами и инновациями в организации;</p> <p>СК 4. Владеть знаниями и навыками по системе организации рентгенологического обследования;</p> <p>СК 5. Владеть знаниями и методами рентгенологического обследования при различных заболеваниях челюстно-лицевой области;</p> <p>СК 6. Владеть знаниями основных рентгенологических симптомов стоматологических заболеваний;</p> <p>СК 7. Владеть техникой проведения внутривидовой контактной рентгенографии;</p> <p>СК 8. Владеть техникой проведения внеротовой рентгенографии;</p> <p>СК 9. Владеть техникой проведения томографии;</p> <p>СК 10. Владеть техникой проведения ортопантомографии;</p> <p>СК 11. Владеть техникой проведения панорамной рентгенографии;</p> <p>СК 12. Владеть техникой проведения электрорентгенографии;</p> <p>СК 13. Владеть техникой проведения рентгенографии с использованием контрастных веществ.</p>	
---	--

<p>БК 9. Знать устройства типовых рентгенодиагностических аппаратов и принципы их работы;</p> <p>БК 10. Знать основные и специальные методы рентгенологического исследования;</p> <p>БК 11. Знать рентгенанатомическую картину зубов и окружающих тканей в норме;</p> <p>БК 12. Знать рентгенологическую картину при различных заболеваниях зубов и челюстей;</p> <p>БК 13. Основы биологического действия ионизирующего излучения и принципы лучевой терапии воспалительных и опухолевых заболеваний ЧЛЮ;</p> <p>Профессиональными:</p> <p>ПК 1. Знать организацию работы медицинских организаций в новых экономических условиях;</p> <p>ПК 2. Знать основы современных информационных технологий (знание компьютера, автоматизированные системы обучения и управления и др.);</p> <p>ПК 3. Уметь ставить стоматологический диагноз по рентгеновским снимкам;</p> <p>ПК 4. Уметь работать с рентгеновской аппаратурой;</p> <p>ПК 5. Уметь разрешать конфликты, применяя полученные знания в повседневной жизни и профессиональной деятельности, владеть навыками общения с пациентами, их родственниками, коллегами на основе этико-деонтологических принципов;</p> <p>ПК 6. Уметь оказывать первую медицинскую помощь при различных неотложных состояниях и владеть методами сердечно-легочной реанимации;</p> <p>ПК 7. Уметь вести пропаганду здорового образа жизни, владеть умениями и навыками физического совершенствования жизни, дать оценку уровня здоровья, составить программу улучшения здоровья, уметь проводить мероприятия по профилактике и борьбе с вредными привычками;</p>	<ul style="list-style-type: none"> - читать рентгенограммы; - работать с рентгенаппаратурой; - определять основные рентгенологические симптомы в диагностике кариеса, периодонтита, пародонтоза; - определять основные рентгенологические симптомы в диагностике радикулярной и фолликулярной кист, гайморита, остеомиелита; - определять основные рентгенологические симптомы в диагностике артрита, артроза височно-нижнечелюстного сустава, слюннокамменной болезни; - определять основные рентгенологические симптомы в диагностике одонтогенных и неодонтогенных опухолей челюстей и злокачественных опухолей; - определять основные рентгенологические симптомы в диагностике травматических повреждений зубов, челюстей и их осложнений; <p>Компетентен в вопросах:</p> <ul style="list-style-type: none"> - этики и деонтологии; - ведения учётно-отчётной медицинской документации; - организации диагностических и лечебных процедур и манипуляций; - организации стоматологической помощи при различных патологических процессах челюстно-лицевой области; - пропаганды принципов здорового образа жизни; - организации медицинской помощи городскому и сельскому населению.
---	---

<p>КҚ 8. Халықаралық стандарттар бойынша медициналық жәрдем көрсету сапасын жақсартуда.</p> <p>Арнайы:</p> <p>АҚ 1. Маманның кәсіптік қызметіндегі негізгі міндеттерін, қызметтерін, жағдайлары мен тәртібін анықтайтын нормативті құжаттарды білуде;</p> <p>АҚ 2. Өзінің кәсіптік құзыреттілігіне сай реанимациялық, оңалту, емдеу-сауықтыру, санитариялық-гигиеналық, санитариялық-ағарту шараларын орындай білуде;</p> <p>АҚ 3. Ұйымдардағы коммуникативтік тиімді әдістерді, ұйымдардағы шиеленістерді шешу, инновацияны басқарудағы психологиялық мәселелерді білуде;</p> <p>АҚ 4. Рентгенологиялық тексеруді ұйымдастыру жүйесі бойынша білімдері мен дағдыларын жетілдіруде;</p> <p>АҚ 5. Жақ-бет аумағының әртүрлі аурулары кезінде жүргізілетін рентгенологиялық зерттеу әдістері мен білімдерін меңгеруде;</p> <p>АҚ 6. Стоматологиялық аурулардың негізгі рентгенологиялық симптомдарын білуде;</p> <p>АҚ 7. Ауыз қуысы ішілік жанама рентгенографиясын жасау техникасын меңгеруде;</p> <p>АҚ 8. Ауызды сыртынан рентгенография жасау техникасын меңгеруде;</p> <p>АҚ 9. Томография жасау техникасын меңгеруде;</p> <p>АҚ 10. Ортопантомография жасау техникасын меңгеруде;</p> <p>АҚ 11. Панорамалық рентгенография жасау техникасын меңгеруде;</p> <p>АҚ 12. Электрорентгенография жасау техникасын меңгеруде;</p> <p>АҚ 13. Контрасты заттарды қолданумен өткізілетін рентгенографиялық зерттеу техникасын меңгеруде құзырлы болуы қажет.</p>	
---	--

3 Пәннің тақырыптық жоспары мен мазмұны

3.1 Пәннің тақырыптық жоспары

р/с №	Күндізгі оқу нысанындағы оқу уақытының көлемі (сағат)			
	Тараулар мен тақырыптардың атауы	Орта буынды мамандар деңгейі		
		Барлығы	Теория	Практика
1	2	3	4	5
1	Рентгенологиялық зерттеудің негізгі және арнайы әдістері. Рентгенография техникасы	4	2	2
2	Қалыпты жағдайдағы жақсүйектер мен тістердің рентгенанатомиясы			
3	Тіс ауруларының рентгенсемиотикасы	4	2	2
4	Тістер мен жақсүйектер ауруларының (тісжегі, периодонтит, пародонтоз) рентгендиагностикасы			
5	Жақсүйектер кистасы мен қабыну ауруларының (остеомиелит, гайморит), самай-төменгі жақсүйек буыны ауруларының, сілекейбез-тас ауруларының рентгендиагностикасы	4	2	2
6	Жақсүйектердің одонтогенді және одонтогенді емес ісіктерінің рентгендиагностикасы	4	2	2
7	Тістер мен жақсүйектердің травматологиялық зақымдануының рентгенологиялық көрінісі және олардың асқинулары	2		2
8	Жақ-бет аумағының қабыну аурулары мен ісіктерін сәулемен емдеу негіздері	2		2
	Барлығы:	20	8	12

3.2* Орта буынды мамандарға арналған модульдік оқыту бағдарламасының тақырыптық жоспары

Ескертпе: білім беру оқу бағдарламасын қараңыз.

ного процесса занятия необходимо проводить не только в кабинетах и лабораториях колледжа, но и в рентгенкабинетах медицинских стоматологических организаций с обязательной иллюстрацией рентгенснимков.

Формы проведения занятий:

- учебные занятия по расписанию учебного заведения (теоретические, практические и индивидуальные, самостоятельные занятия обучающихся во внеурочное время). Занятия рекомендуется проводить с использованием различных форм организации учебного процесса: деловая игра, урок-конференция, урок моделирования клинических ситуаций и др.

2 Планируемые результаты обучения дисциплины

Результаты обучения, запланированные в стандарте и образовательной программе	Результаты, запланированные в типовой учебной программе
<p>Обучающийся должен обладать следующими компетенциями:</p> <p>Базовыми:</p> <p>БК 1. Организовать рабочее место;</p> <p>БК 2. Соблюдать технику безопасности на рабочем месте;</p> <p>БК 3. Соблюдать правила этики и деонтологии, владеть знаниями основных моделей построения взаимоотношений «медицинский работник» и «пациент»;</p> <p>БК 4. Знать гигиенические мероприятия, направленные на предупреждение заболеваний, укрепление здоровья и формирование здорового образа жизни;</p> <p>БК 5. Знать структуру стоматологической службы в Республике Казахстан;</p> <p>БК 6. Знать строение и функции организма, топографию головы и шеи;</p> <p>БК 7. Знать анатомо-физиологические и возрастные особенности зубочелюстной системы;</p> <p>БК 8. Знать этиологию, лежащие в основе поражения твердых тканей зуба, пульпы, пародонта и слизистой оболочки полости рта, воспалительных заболеваний и травматических повреждений челюстно-лицевой области, заболеваний слюнных желез и височно-нижнечелюстного сустава;</p>	<p>В результате изучения дисциплины обучающийся знает:</p> <ul style="list-style-type: none"> - основы медицинской этики и деонтологии; - цели, алгоритмы проведения манипуляций и процедур в пределах своей компетенции; - организацию работы медицинских учреждениях в новых экономических условиях; - основы современных информационных технологий (знание компьютера, автоматизированные системы обучения и управления и др.); - основные симптомы наиболее часто встречающихся стоматологических заболеваний; - о системе организации стоматологической помощи; - об оказании сердечно-легочной реанимации; - владеет навыками общения с пациентами и персоналом. <p>умеет:</p> <ul style="list-style-type: none"> - заполнять документацию рентгенкабинета;

1 Пояснительная записка

Настоящая Типовая учебная программа разработана в соответствии с Государственным общеобязательным стандартом образования (далее - ГОСО) по специальности 0304000 - «Стоматология» квалификации 0304023 - «Дантист».

Изучение дисциплины «Рентгенография зубов и челюстей» является неотъемлемой частью формирования профессиональной компетентности будущего специалиста.

Общий объём учебного времени 20 часов, из них:

- теоретических занятий – 8 часов;
- практических занятий – 12 часов.

При реализации настоящей Типовой учебной программы в соответствии с ГОСО по специальности 0304000 - «Стоматология» предусмотрено проведение зачета. Зачет проводится за счет времени, отводимого на практические занятия.

Перечень разделов и тем является обязательным для изучения и не может быть изменен в сторону уменьшения, но может быть изменен в сторону углубления и (или) расширения изучаемых тем (разделов).

Количество учебного времени на изучение разделов носит рекомендательный характер и может быть изменено при сохранении содержания образования по дисциплине.

Согласно ГОСО, введена структура модульного обучения с уклоном на формирование у обучающихся базовых, профессиональных и специальных компетенций. При разработке рабочих учебных программ организация образования имеет право изменять объём учебного времени, выделенного в типовом учебном плане на изучение дисциплины в пределах 15-25%, при сохранении объёма учебного времени, отведенного на цикл (ГОСО РК 4.05.148-2010 «Образование среднее. Техническое и профессиональное. Основные положения»).

Настоящая типовая программа базируется на знаниях, умениях и навыках обучающихся по предметам: «Анатомия», «Физика», «Медицинская биофизика», «Латинский язык», «Фармакология».

Программа предусматривает интеграцию с другими клиническими дисциплинами: «Профилактика и лечение болезней зубов и полости рта», «Хирургия зубов и челюстно-лицевая травматология», «Основы общей патологии с патологией зубов». При реализации настоящей Типовой учебной программы рекомендуется использовать дидактические и наглядные пособия, таблицы, диапозитивы, учебные и учебно-методические пособия.

Особое внимание программой уделено методам диагностики заболеваний зубов и полости рта, опухолевых процессов и травматических повреждений челюстно-лицевой области. Рентгенодиагностика важна не только для диагностики перечисленных заболеваний, но также для анализа их течения в динамике и оценки эффективности проводимых лечебных мероприятий. На теоретических занятиях учащиеся знакомят с основными понятиями рентгенологического исследования, рентгеновской аппаратурой. На практических занятиях учащиеся должны научиться читать рентгенограммы, ставить стоматологический диагноз по снимкам. Для оптимизации учеб-

3.2 Пәннің үлгілік оқу бағдарламасының мазмұны

Кіріспе.

Дантистердің «Тістер мен жақсүйектердің рентгенографиясы» пәнін оқуы болашақ маманның кәсіптік құзыреттілігін қалыптастырудың маңызды бір бөлігі болып табылады. Үлгілік оқу бағдарламасында тіс және ауыз қуысы ауруларының, жақ-бет аумағы ісіктерінің және жарақаттан болған зақымданудың рентгендиагностикасына ерекше көңіл бөлінген.

1 тақырып Рентгенологиялық зерттеудің негізгі және арнайы әдістері. Рентгенография техникасы

Рентген кабинеттің құрылысы. Рентгендиагностика аппараттары. Рентгенография әдістері. Техникалық қауіпсіздік ережелері. Дозиметрия. Рентгенологиялық аппараттардың жұмыс істеу принциптері.

Практикалық сабақ:

Техникалық қауіпсіздік ережелерін сақтау. Рентгенография әдісін таңдау.

2 тақырып Қалыпты жағдайдағы жақсүйектер мен тістердің рентгенанатомиясы

Жақсүйектер мен тістер құрылымының рентгенологиялық ерекшеліктері. Тістердің және оны қоршаған тіндердің қалыпты жағдайдағы рентгенанатомиялық көрінісі.

Практикалық сабақ:

Рентгенограмманы талдау. Тістердің және оларды қоршаған тіндердің жағдайларын рентгентүсірілім бойынша анықтау.

3 тақырып Тіс ауруларының рентгеносемиотикасы

Стоматологиялық аурулардың негізгі рентгенологиялық симптомдары.

Практикалық сабақ:

Остеопороз, секвестр, деструкция, остеосклероз ыдырауын рентгентүсірілімде анықтау. Рентгенограмманы оқи білу. Пломбыны, жасанды тіссауытты рентгентүсірілімде анықтау.

4 тақырып Тістер мен жақсүйектер ауруларының (тісжегі, периодонтит, пародонтоз) рентгендиагностикасы

Тісжегінің, периодонтиттің, пародонтоздың негізгі рентгенологиялық симптомдары.

Практикалық сабақ:

Тісжегінің, периодонтиттің, пародонтоздың диагностикасында негізгі рентгенологиялық симптомдарды анықтау.

5 тақырып Жақсүйектер кистасы мен қабыну ауруларының (остеомиелит, гайморит), самай - төменгі жақсүйек буыны ауруларының, сілекейбез-тас ауруларының рентгендиагностикасы

Радикулярлы және фоликулярлы кисталардың, гайморит пен остеомиелиттің рентгенологиялық көрінісі. Самай - төменгі жақсүйек буыны артритінің, артрозының, сілекейбез-тас ауруларының диагностикасы.

Практикалық сабақ:

Радикулярлы және фоликулярлы кисталардың, гайморит пен остеомиелиттің, самай - төменгі жақсүйек буыны артритінің, артрозының, сілекейбез-тас ауруларының негізгі рентгенологиялық симптомдарын анықтау.

6 тақырып Жақсүйектердің одонтогенді және одонтогенді емес ісіктерінің рентгендиагностикасы

Жақсүйектердің одонтогенді және одонтогенді емес ісіктерінің, қатерлі және қатерсіз ісіктердің рентгенологиялық көрінісі.

Практикалық сабақ:

Жақсүйектердің одонтогенді және одонтогенді емес ісіктерінің, қатерлі ісіктердің негізгі рентгенологиялық симптомдарын анықтау.

7 тақырып Тістер мен жақсүйектердің травматологиялық зақымдануының рентгенологиялық көрінісі және олардың асқынулары

Тістер зақымдануының және жақсүйектер сынықтарының рентгенологиялық көрінісі. Жақсүйектердің сынуға жиі ұшырайтын орындары. Жарақаттан болған зақымданудың асқынулары.

Практикалық сабақ:

Тістер мен жақсүйектердің жарақаттан болған зақымдануларын диагностикалауда негізгі рентгенологиялық симптомдарын анықтау.

8 тақырып Жақ-бет аумағының қабыну аурулары мен ісіктерін сәулемен емдеу негіздері

Иондық сәулелердің негізгі биологиялық әсері. Қабыну аурулары мен ісіктерді сәулемен емдеу принциптері.

Практикалық сабақ:

ЖБА қабыну аурулары және ісіктерін диагностикалауда негізгі рентгенологиялық симптомдарын анықтау.

4 Білім беру үдерісін ұйымдастыруға және жүзеге асыруға қойылатын талаптар

Білім беру технологиясын таңдау «Тістер мен жақсүйектер рентгенографиясы» пәні мазмұнының ерекшеліктеріне байланысты болады және білім алушының дантист құзыреттілігі шеңберінде тістер мен жақсүйектер рентгенографиясы бойынша білімін, іскерлігін және дағдыларын қалыптастыруға бағытталуы қажет.

Практикалық сабақтар өткізу кезінде топты, білім алушылардың саны 8 адамнан тұратын топшаларға бөлу қарастырылған.

СОДЕРЖАНИЕ

1. Пояснительная записка	18
2. Планируемые результаты обучения дисциплины.	19
3. Тематический план и содержание дисциплины	22
4. Требования к условиям организации и реализации образовательного процесса.	24
5. Контроль планируемого результата обучения.	24
6. Литература и средства обучения	25

Настоящая программа не может быть тиражирована и распространена без разрешения Министерства здравоохранения Республики Казахстан.

Автор:

Балмаганбетова Г.А. – преподаватель специальных дисциплин медицинского колледжа при РГП «Карагандинский государственный медицинский университет».

Эксперты:

1. Косиева А.А. – Директор ТОО «Медицинский центр современных технологий» врач-стоматолог.
2. Садыкова А.К. – Директор ТОО «Садык АК» врач-стоматолог.

1 РАЗРАБОТАНА и ВНЕСЕНА Республиканским центром инновационных технологий медицинского образования и науки и медицинским колледжем при РГП на ПХВ «Карагандинский государственный медицинский университет.

2 ВВЕДЕНА впервые.

3 ТИПОВАЯ УЧЕБНАЯ ПРОГРАММА разработана в соответствии с Государственным общеобязательным стандартом образования 2010 года по специальности 0304000 - «Стоматология» квалификации 0304023 - «Дантист».

4 ТИПОВАЯ УЧЕБНАЯ ПРОГРАММА утверждена приказом Министерства здравоохранения Республики Казахстана от 5 августа 2010 г. № 604.

Оқыту кезінде қазіргі заманғы оқу-әдістемелік әдебиеттерді, жаңа оқу және анықтама құралдарын, электронды оқулықтарды, мультимедиялық оқыту бағдарламаларын қолдану ұсынылады.

5 Оқытудың жоспарланған нәтижесін бақылау

Білім беруді бақылау формаларына бастапқы, ағымды, қорытынды бақылау кіреді. Білім алушылардың бағдарлама материалын меңгеру деңгейін тексеру үшін бақылаудың қазіргі кезеңдегі әдістері мен құралдары қолданылады: тесттік тапсырмалар, жазбаша және ауызша сұрау, жағдаяттық есептер және т.б.. Бақылауды өткізу формасын таңдау құқығы қарастырылған. Осы пән бойынша бақылаудың қорытынды түрі – сынақ болып табылады.

6 Әдебиеттер және оқу құралдары

6.1 Негізгі әдебиеттер:

1. Воробьев Ю.И. «Рентгенография зубов и челюстей». – Москва «Медицина» 1989.
2. Рабухин Н.А. «Рентгенологическое исследование зубов и альвеолярного отростка».
3. Жибицкая Э.И., Богдасhevская В.Б., Рабухин Н.А. «Панорамная рентгенография».
4. Рабухин Н.А. «Рентгенодиагностика некоторых заболеваний зубочелюстной системы».

6.2 Қосымша әдебиеттер:

1. Яковлева В.И., Трофимова Е.К., Давидович Т.П., Просверяк Г.П. «Диагностика, лечение и профилактика стоматологических заболеваний».
2. Жибицкая Э.И. «Рентгенологическая характеристика пародонтоза». – Стоматология, 1969. № 3, 34-36 с.

6.3 Оқу құралдары:

- дидактикалық және көрнекі құралдар;
- қағаз және электронды нұсқадағы тесттер;
- қағаз және электронды нұсқадағы оқу-әдістемелік құралдар;
- диапозитивтер, оқу фильмдері;
- тақырыптық плакаттар жиынтығы;
- ОТҚ.

МИНИСТЕРСТВО ЗДРАВООХРАНЕНИЯ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

ТЕХНИЧЕСКОЕ И ПРОФЕССИОНАЛЬНОЕ ОБРАЗОВАНИЕ

ТИПОВАЯ УЧЕБНАЯ ПРОГРАММА

РЕНТГЕНОГРАФИЯ ЗУБОВ И ЧЕЛЮСТЕЙ

Специальность: 0304000 - «СТОМАТОЛОГИЯ»

Квалификация: 0304023 - «Дантист»

Объём часов - 20

Астана 2010